УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Датум: 1.7.2022.

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. ДАТУМ И ОРГАН КОЈИ ЈЕ ИМЕНОВАО КОМИСИЈУ.

Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду на седници одржаној 24. 6. 2022. године донело је одлуку којом је именована комисија за одобрење теме за израду докторске дисертације коју је мср Иван Андријашевић пријавио под насловом: *Славистичко дело Платона Андрејевича Кулаковског.*

.

2. САСТАВ КОМИСИЈЕ.

1. Петар Буњак, редовни професор, датум избора у звање: 15. 07. 2009.
Филолошки факултет Универзитета у Београду
Ужа научна област: Полонистика

2. Др Марија Стефановић, ванредни професор, датум избора у звање: 16.11.2017.
Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду
Ужа научна област: Русистика

3. Др Светлана Гољак, доцент, датум избора у звање: 26.5. 2022.
Филолошки факултет Универзитета у Београду
Ужа научна област: Белорусистика

4. Др Владислав Пузовић, ванредни професор, датум избора у звање: 14.5.2018.
Православни богословски факултет Универзитета у Београду
Ужа научна област: Историја Српске цркве

II БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Иван Андријашевић рођен је 13.08.1990. у Београду. Руски језик почео је да учи у основној школи, након чега је уписао Филолошку гимназију у Београду (смер *живи језици – руски језик*), а затим и студије на Филолошком факултету у Београду (студијски програм *Руски језик, књижевност, култура*), 2009. године. Основне студије завршио је 2013. године са просеком 9,05 а потом је исте године уписао мастер студије на Филолошком факултету Универзитета у Београду. Мастер студије завршио је у децембру 2014. године са просеком 9,60 одбраном мастер рада на тему *Вербалне асоцијације концепта ‚туга' у руском језику са освртом на српски језик*. Докторске

студије уписао је 2017. године.

У периоду од 2014. године бави се хонорарним превођењем. Од марта 2015. године до маја 2017. године радио је на одређено време као професор руског језика у више основних и средњих београдских школа.

У периоду од октобра 2016. године до марта 2020. године радио је као наставник руског језика на Војној академији. Био је ангажован у настави руског језика на редовним и наменским курсевима у својству спољног сарадника.

Од децембра 2020. године запослен је у Центру страних језика Војне академије у Београду као наставник руског језика и преводилац за руски језик.

III БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

1. *Бугарски воз, индианска нишка* или *карусели*: каким способом продвигаются голоса на выборах? (к вопросу о неофразеологизмах с этническим компонентом в политическом дискурсе) У: *«Благословенны первые шаги...»*, том 14, Магнитогорск : Государственный университет в Магнитогорске, 2020. Стр. 56-61 (у коаторству са Е. Милановом и С. Коларевић)
2. Елементи руског неопаганизма у српским неопаганским часописима Велес и Слава. *Библиотека Филологически форум*, том 7, Универзитет Свети Климент Охридски, Софија : Факултет словенске филологије, 2021. https://philol-forum.uni-sofia.bg/veles-slava/ (27.04.2022.)
3. Отворена питања локализације видео-игара на српски језик, *Студије видео-игара - нова интердисциплинарна научна област* : зборник радова са истоимене конференције одржане од 10. до 11. децембра 2021. године у Новом Саду / [уредник Манојло Маравић]. - Нови Сад : Академија уметности, 2022. стр. 71-83 https://akademija.uns.ac.rs/wp-content/uploads/2022/03/zbornik-radova.pdf (27.04.2022.)
4. Лингвистички аспекти српског и руског неопаганизма. *ЛИК : часопис за литературу и културу*, Вишеград : Андрићев институт. ел. издање. [рад прихваћен за објављивање, часопис у припреми]
5. Конфронтативна анализа концепата радости и туге у руском и српском језику, Славистика XXVI. Београд : Славистичко друштво Србије. [рад прихваћен за објављивање, часопис у припреми]

IV ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТ ПОДОБАН ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

Увидом у биографију и библиографију кандидата, комисија сматра да кандидат Иван Андријашевић испуњава све услове за израду докторске дисертације. Положио је све испите на докторским студијама са високим оценама, а чланке је објављивао у релевантним часописима и зборницима у земљи и иностранству.

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

За ментора је предложена др Ксенија Кончаревић, редовни професор Филолошког факултета у Београду, Катедра за славистику.

Библиографија ментора са најмање 5 јединица релевантних за област из које се ради докторска дисертација:

1. КОНЧАРЕВИЋ, Ксенија и Дара Дамљановић. *Настава и методика наставе руског језика у Србији у XIX и XX веку: прилози за историју*, Београд: Славистичко друштво Србије, Чигоја штампа

2010, 310 стр. ISBN 978-86-7558-725-5

2. „Вклад русских эмигрантов-филологов в развитие теории преподавания русского языка в Сербии“, [В сб.:] *Русская эмиграция в Югославии.* Российская академия наук, Москва: Институт славяноведения и балканистики, Кафедра славистики Белградского университета, "Индрик" 1996, 251-262.

3. „Непознати документи о универзитетској делатности Радована Кошутића“, *Славистика*, књ. 12 (2008) 389-402.

4. „Сто шездесет година наставе руског језика у духовним школама Српске православне цркве“, *Славистика*, књ. 13 (2009) 55-62.

5. „Рецепција дела Радована Кошутића у послератној русистичкој лингводидактици код Срба (о шездесетогодишњици смрти) “, *Славистика*, књ. 14 (2010) 323-335.

6. „Културолошки садржаји у најстаријој српској хрестоматији за учење руског језика (*Руска читанка* Ј. Павловића из 1873)“, [У зб.]: Љ. Суботић, И. Живанчевић-Секеруш (уред.), *Пети међународни интердисциплинарни симпозијум ‘Сусрет култура’*, књ. I (Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду, Нови Сад, 1.12.2009), Нови Сад: Филозофски факултет 2010, 205-211.

7. „Најстарији уџбеник руског језика за српске православне богословије – историјски контекст и савремена перспектива валоризације (*Учитељ руског језика* Алимпија Васиљевића из 1862. и 1871)“, [У:] Б. Шијаковић (уред.), *Српска теологија у двадесетом веку: Истраживачки проблеми и резултати*, књ. 9, Београд: Православни богословски факултет 2011, 216-241.

8. „Вклад представителей русской диаспоры в практику составления учебников по русскому языку для сербской аудитории“, [В сб.:] Б. Станкович (ред.), Русская диаспора и изучение русского языка и русской культуры в инославянском окружении. Международный научный симпозиум (Белград, 1-2 июня 2011), Белград: Славистическое общество Сербии, 2012, 255- „Семь десятилетий послевоенной сербской русистики“, *Филологические науки*, 5 (2015), 102-109.

9. „Русский язык в Сербии: традиции и современность“, у: П. Пипер, К. Кончаревич (ред.), „Русский язык в исследованиях сербских славистов“, Белград: Филологический факультет Белградского университета 2015, 15-33.

10. „Јубилеј наше прве катедре за проучавање стране филологије: сто четрдесет година београдске славистике“, у: К. Кончаревић (уред.), „Универзитетска славистика: традиције, савремено стање, перспективе“. Међународни научни зборник поводом 140 година Катедре за славистику Београдског универзитета = „Университетская славистика: традиции, современное состояние, перспективы“. Международный сборник научных статей, посвященный 140-летию Кафедры славистики Белградского университета, Београд: Филолошки факултет Београдског универзитета, 2017, 11-24.

11. „Најстарије хрестоматије руског језика за Србе – историјски контекст и савремена перспектива валоризације (*Руска читанка* Ј. Павловића из 1873. и *Руска читанка за Велику школу* из 1879. П. Кулаковског)“, у: К. Кончаревић (уред.), „Универзитетска славистика: традиције, савремено стање, перспективе“. Међународни научни зборник поводом 140 година Катедре за славистику Београдског универзитета = „Университетская славистика: традиции, современное состояние, перспективы“. Международный сборник научных статей, посвященный 140-летию Кафедры славистики Белградского университета, Београд: Филолошки факултет Београдског универзитета, 2017, 59-70.

Комисија сматра да проф. др Ксенија Кончаревић испуњава све услове за ментора предложене докторске дисертације, за област *РУСИСТИКА, СЛАВИСТИКА (ИСТОРИЈАТ) - ФИЛОЛОШКЕ НАУКЕ*.

VI ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ

1. ОЦЕНА ФОРМУЛАЦИЈЕ НАЗИВА ТЕЗЕ (НАСЛОВА).

Комисија закључује да је предложени назив тезе *Славистичко дело Платона Андрејевича Кулаковског* **прикладан и да добро репрезентује суштину предложене теме истраживања.**

2. ОЦЕНА ПРЕДМЕТА (ПРОБЛЕМА) ИСТРАЖИВАЊА.

Предмет ове докторске дисертације јесте славистичко дело др Платона Андрејевича Кулаковског, најпознатијег српској јавности као првог званично постављеног универзитетског професора руског језика у Србији. Међутим, његова пионирска достигнућа нису ограничена искључиво на наставу. Осим чињенице да је био први професор руског језика на Великој школи у Београду (изузев факултативног курса који је студентима у летњем семестру 1863. одржао Алимпије Васиљевић), такође је и први професор једног страног словенског језика на Великој школи, аутор првог универзитетског уџбеника руског језика у Србији (*Руска читанка*), први предавач на јавним предавањима из руског језика организованим за српско грађанство, просветни инспектор за руски језик, аутор прве монографије о Вуку Караџићу, као и аутор прве монографије о Славенској школи у Сремским Карловцима. Њему такође припадају заслуге за оснивање славистичке библиотеке на Великој школи.

Платон Андрејевич Кулаковски рођен је 26. јуна (8. јула) 1848. године у граду Паневежис Ковенске губерније (на територији данашње Литваније). Био је најстарији син у породици, а имао је два брата и четири сестре. Рано је остао без оца, свештеника локалне цркве, који је такође радио и као учитељ права у градској гимназији. Гимназија је затворена након пољског устанка, те је школовање наставио у гимназији у Виљнусу. Средњу школу завршава са одличним успехом и уписује историјско-филолошки факултет Московског универзитета. Након завршетка студија, радио је у Владимирској губернској гимназији, а касније и у Четвртој московској гимназији као наставник латинског језика и руске словесности. Занимљиво је да је његов млађи брат Јулијан Андрејевич Кулаковски такође био знаменити руски филолог, члан Руске академије наука, универзитетски професор и врсни стручњак за класичне језике, историчар, археолог, преводилац са латинског и старогрчког језика и публициста.

П. А. Кулаковски је 1876. године послат у иностранство ради изучавања словенских језика. За време студија, у контакту са И. С. Аксаковом и браћом Ј. Ф. и Н. Ф. Самаринима приближава се словенофилским идејама. Прва инострана истраживачка путовања била су у Чешку, а затим и у земље нашег региона, у Љубљану и Загреб. Исте године млади научник добио је посао кореспондента из словенских земаља у конзервативном часопису *Московске ведомости*. Након стицања независности Србије 1878. године, министар просвете Алимпије Васиљевић (који је претходно студирао у Русији) тражио је у Русији наставника руског језика за београдску Велику школу (касније Београдски универзитет). На препоруку И. С. Аксакова из Москве и В. И. Ламанског из Санкт Петербурга, подржана је кандидатура младог Кулаковског као најподеснијег кандидата, те је он потписао трогодишњи уговор.

Затечену ситуацију описује речима: „ ... нисам пронашао ни хрестоматију, ... ни граматику руску за Србе, ... ни речника“. Већ 1879. године припремио је и објавио хрестоматију руске књижевности под називом *Руска читанка*. Заједно са студентима преводио је класике руске књижевности на Великој школи. Истовремено је објавио пет „Писама о савременој руској књижевности“ у београдском часопису *Отаџбина*, која су била намењена упознавању читалаца са стањем у руској књижевности и периодици. Током 1881. године написао је монографску скицу о Лукијану Мушицком. Изучавајући српску историју, књижевност и језик и истовремено пишући за руске часописе чланке о Србији и Србима, П. А. Кулаковски радио је на месту професора руског

језика Велике школе до 1882. године. У Србији је 1881. године изабран за члана Српског ученог друштва, док је у својој отаџбини признање за заслуге ширења руског културног утицаја у иностранству примио орден Светог Станислава II степена.

Након повратка у Москву, Кулаковски је написао и одбранио магистарску дисертацију под називом *Вук Караџић. Његов рад и значај у српској књижевности* (рус. *Вук Караджич, его деятельность и значение в сербской литературе*). То је била прва научна монографија о Вуку Караџићу. Од 1884. до 1902. године Кулаковски је предавао на Варшавском универзитету, прво као професор руског језика, касније и професор словенских наречја (1892-1902). Осим Бугарске, у којој је провео одређено време, 1893. године пошао је на пут у Загреб, а следеће године је одбранио докторску дисертацију на тему *Илиризам: истраживања историје хрватске књижевности периода ренесансе*. За књигу на ову тему 1895. године примио је награду Руске академије наука Котљаревског (рус. *Премия Котляревского*). Његова последња велика научна студија објављена 1903. године јесте *Начало русской школы у сербов в XVIII в.* (срп. *Почетак руске школе код Срба у XVIII веку*). Централно место ове студије представља прича о доласку учитеља Максима Суворова у Србију по наредби императора Петра Првог.

Добио је чин грађанског саветника (*статский советник*) 1. јануара 1896. године. Главни уредник часописа *Правительственный вестник* постао је 1902. године (или према другим изворима, био је на тој функцији у периоду 1898-1905). Постао је чиновник посебних задатака IV класе у Министарству унутрашњих послова 19. јула 1903. године, заменик председника Петербуршког Словенског добротворног друштва био је од 1907. године, главни уредник и руководилац недељника *Окраины России* (1906-1911), члан савета Императорског друштва чувара руског историјског просветитељства, почасни члан Српске краљевске академије наука, Петербуршког и Бугарског словенског друштва, Холмског Богородичиног братства (*Холмское Богородицкое братство*), а заслужио је и ордене: Светог Владимира III степена, Свете Ане II степена, Светог Станислава I степена (17. априла 1905. године), Светог Саве III степена, Кнеза Данила III степена.

Предавањима на Санкт-Петербуршком историјском институту и Женском педагошком институту 1908. године вратио се активним предавањима. Преминуо је 18. децембра 1913. године, оставивши иза себе обимну библиотеку на разним словенским језицима, која је након његове смрти пренесена у библиотеку Руске академије наука. Највише књига ове библиотеке обрађује тему словенског јединства, што је резимирао други познати слависта А. А. Башмаков: „Платон Андрејевич је цео свој живот волео Словенство; веровао је у коначну победу велике идеје његовог уједињења“.

Комисија закључује да је предложени предмет истраживања својом сложеношћу, актуелношћу и значајем погодан за дисертационо истраживање.

3. БИБЛИОГРАФИЈА ПРЕЛИМИНАРНИХ ИСТРАЖИВАЊА.

Кандидат је предложио опсежну прелиминарну библиографију радова релевантних за истраживање:

Извори:

1. Кулаковски 1876 – Бан, Матия. Мейрима или босняки, драма в пяти действиях (перевод с сербского Кулаковский, П. А.), Москва, в Универсистетской типографии, 1876. https://books.google.com.ua/books?id=QSy2KtCRsOEC&printsec=frontcover&hl=sr&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false (17.04.2022.)

2. Кулаковски 1879а – Кулаковский, П. А. Кратки преглед историје развића руског књижевног језика, *Српске новине*, 71 (29. 03.), 1. Београд, 1879. http://www.digitalna.nb.rs/view/URN:NB:RS:SD_34A8BB99366B973490F07A22BA4B577B-1879-03-29 (04.03.2022.)
3. Кулаковски 1879б – Кулаковский, П. А. Кратки преглед историје развића руског књижевног језика (на руском језику). Београд, 1879.
4. Кулаковски 1879в – Кулаковский, П. А. Руска читанка : за велику школу. Београд : Државна штампарија, 1879.
5. Кулаковски 1880а – Кулаковский, П. А. Писма „Отаџбини“ о савременој руској књижевности, I писмо. *Отаџбина*, друга година, књига IV (13–16), Београд, 1880. стр. 464. http://ubsm.bg.ac.rs/view.php?q=1087&e=f&p=0003&z=4&x=a&w=1920&h=937 (04.02.2022.)
6. Кулаковски 1880б – Кулаковский, П. А. Писма „Отаџбини“ о савременој руској књижевности, II писмо. *Отаџбина*, друга година, књига V (17–20), Београд, 1880. стр. 311. http://ubsm.bg.ac.rs/view.php?q=1088&e=f&p=0002&z=4&x=b&w=1920&h=880 (04.02.2022.)
7. Кулаковски 1880в – Кулаковский, П.А. О преподавании русского языка в учебных заведениях Сербии. Журнал Министерства народного просвещения, Ч. 209 [№ 5] Май, Пятое десятилетие, 1880.
8. Кулаковски 1881а – Кулаковский, П. А. Писма „Отаџбини“ о савременој руској књижевности, III писмо стр. 147, 309, IV писмо стр. 618. *Отаџбина*, трећа година, књига VI (21–24), Београд, 1881. стр. 147, 309, 618. http://ubsm.bg.ac.rs/view.php?q=1089&e=f&p=0003&z=4&x=a&w=1920&h=880 (04.02.2022.)
9. Кулаковски 1881б – Кулаковский, П. А. Писма „Отаџбини“ о савременој руској књижевности, V писмо. *Отаџбина*, трећа година, књига VII (25), Београд, 1881. стр. 130–139. http://ubsm.bg.ac.rs/view.php?q=1090&e=f&p=0002&z=4&x=f&w=1920&h=880 (04.02.2022.)
10. Кулаковски 1881в – Кулаковский, П. А. Лукиан Мушицкий. Очерк из истории новой сербской литературы. *Журнал Министерства народного просвещения*. Ч. 216, Август, Пятое десятилетие, Санкт-Петербург, Типография В. С. Балашева, 1881. с. 243-280
11. Кулаковски 1882а – Кулаковский, П. А. Вук Караджич. Его деятельность и значение в сербской литературе, Типография бывш. Ф. Б. Миллера, Москва, 1882.
12. Кулаковски 1882б – Кулаковский, П. А. Неколико речи као одговор писцу чланка: ’Вукъ Караджичъ и т. д.’, *Отаџбина*, XI (41–44), Београд, 1882. стр. 147–154.
13. Кулаковски 1882в – Кулаковский, П. А. Два сербских монастыря. I (Раваница). Славянский ежегодник, основанный Задерацким. Издание киевского славянского общества. Киев, вып. 5. (статья не окончена). 1882. стр. 167-190. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/e6/%D0%A1%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D1%8F%D0%BD%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D0%B5%D0%B6%D0%B5%D0%B3%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%92%D1%8B%D0%BF%D1%83%D1%81%D0%BA_5_1882.pdf (28.03.2022.)
14. Кулаковски 1882г – Кулаковский, П. А. «П.П. Негош. Последний владыка черногорский» В. Медаковича. Новый Сад, 1882. Исторический вестник, т. 9. Год третий. Август, 1882. https://runivers.ru/upload/iblock/933/Istoricheskii%20vestnik%20T9%201882.pdf (28.03.2022.)
15. Кулаковски 1882д – Кулаковский П. А. Деспот Ђурађ Бранковић, господар Сербима, Подунављу и Зетском приморју. Написао Чедомило Мијатовић. У Београду, 1880 – 1882. Журнал Министерства народного просвещения, Ч. 224, Ноябрь, Пятое десятилетие, 1882.
16. Кулаковски 1883а – Кулаковский П. А. Сербия в последние годы. Русский вестник. 1883. Кн. 4 // Русские о Сербии и сербах. СПб.: Алетейя, 2006. Т. 1. С. 274-278 https://inslav.ru/images/stories/pdf/2006_Russkie_o_Serbii.pdf (22.09.2021.)
17. Кулаковски 1883б – Кулаковский П. А. Сербия в последние годы. Русский вестник. Том сто шестьдесят четвертый, Апрель, Москва 1883. С. 738-765
18. Кулаковски 1883в – Кулаковский П. А. Праздник „слава“ у сербов. Русский вестник. Том

сто шестьдесят седьмой, Сентябрь, Москва 1883. С. 331-357 http://iht.univ.kiev.ua/library/russkiy_vestnik/1883_167_russkiy_vestnik.pdf (02.03.2022.)

19. Кулаковски 1883г – Кулаковский П. А. Болгарские библиографические известия. Известия Санкт-Петербургского славянского благотворительного общества. № 1, октябрь, С. Петербург : Типография брат. Пантелеевых, 1883. С. 28-32 https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/c2/%D0%98%D0%B7%D0%B2%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%8F_%D0%A1.-%D0%9F%D0%B5%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B1%D1%83%D1%80%D0%B3%D1%81%D0%BA%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D1%81%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D1%8F%D0%BD%D1%81%D0%BA%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D0%B1%D0%BB%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%B5%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D0%BE%D0%B1%D1%89%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0_1883.pdf (28.03.2022.)
20. Кулаковски 1883д – Кулаковский П. А. Сербские библиографические известия. Известия Санкт-Петербургского славянского благотворительного общества. № 2, ноябрь, С. Петербург : Типография брат. Пантелеевых, 1883. С. 19-26 https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/c2/%D0%98%D0%B7%D0%B2%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%8F_%D0%A1.-%D0%9F%D0%B5%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B1%D1%83%D1%80%D0%B3%D1%81%D0%BA%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D1%81%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D1%8F%D0%BD%D1%81%D0%BA%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D0%B1%D0%BB%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%B5%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D0%BE%D0%B1%D1%89%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0_1883.pdf (28.03.2022.)
21. Кулаковски 1883е – Кулаковский П. А. Сербия и ее дипломатический вопрос. Новое время, среда, 14 сентября 1883 года. С. Петербург, № 2710 и № 2717, 1883. https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bd6t5608241s/f2.item и https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bd6t5608248f/f2.item (28.03.2022.)
22. Кулаковски 1883ж – Кулаковский П. А. Грађа за историју Краљевине Србије. Време прве владе кнеза Милоша Обреновића. Приредили Вукашин И. Петровић и др Ник. И. Петровић. Књига прва, од 1815 до 1821 года. У Београду, 1882. Журнал Министерства народного просвещения, Ч. 225 [№ 11] Ноябрь, Пятое десятилетие, 1883.
23. Кулаковски 1884а – Кулаковский П. А. Деятельность Югославянской Академии в Загребе. Известия Санкт-Петербургского славянского благотворительного общества. № 1, январь, С. Петербург : Типография брат. Пантелеевых, 1884. стр. 13-18. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/45/%D0%98%D0%B7%D0%B2%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%8F_%D0%A1.-%D0%9F%D0%B5%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B1%D1%83%D1%80%D0%B3%D1%81%D0%BA%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D1%81%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D1%8F%D0%BD%D1%81%D0%BA%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D0%B1%D0%BB%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%B5%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D0%BE%D0%B1%D1%89%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0_1884.pdf?uselang=ru (28.03.2022.)
24. Кулаковски 1884б – Кулаковский, П. А. Два сочинения о жизни и трудах И. Добровского. Журнал Министерства народного просвещения, Ч. 234, Август, Пятое десятилетие, 1884. Санкт-Петербург. стр. 312-331 https://runivers.ru/upload/iblock/377/234.pdf (16.04.2022.)
25. Кулаковски 1885а – Кулаковский, П. А. Очерк истории попыток решения вопроса об едином литературном языке у славян / П. А. Кулаковский. – Варшава : Тип. К. Ковалевского, 1885. https://www.prlib.ru/item/436051 (11.01.2022.)
26. Кулаковски 1885б – Кулаковский П. А. Сербия въ 1849 и 1853-55 годахъ, по поводу книги Иована Ристича: „Спољашњи одношаји Србије“. Русский вестник, №8, 1885.

27. Кулаковски 1892а – Кулаковский, П. А. Профессор Нил Александрович Попов (некролог). Три утраты русской науки в прошлом 1891 году. Варшавский Дневник. Год XXIX. № 25 (12 февраля). - Варшава : Тип. Варшав. учеб. окр., 1892. https://polona.pl/item/varsavskij-dnevnik-1892-nr-25-12-fevrala,MTE4ODY1ODU3/1/#info:metadata (30.03.2022.)
28. Кулаковски 1892б – Кулаковский, П. А. Профессор Нил Александрович Попов (некролог). Три утраты русской науки в прошлом 1891 году. Варшавский Дневник. Год XXIX. № 25 (12 февраля). - Варшава : Тип. Варшав. учеб. окр., 1892. https://polona.pl/item/varsavskij-dnevnik-1892-nr-26-13-fevrala,MTE4ODY1ODU4/1/#info:metadata (30.03.2022.)
29. Кулаковски 1894а – Кулаковский, П. А. Иллиризм : Исслед. по истории хорват. лит. периода Возрождения. - Варшава : Тип. Варшав. учеб. окр., 1894. http://digilib.nalis.bg/dspviewerb/srv/viewer/eng/a15c8960-01f9-4fd5-be5c-b28225cfa247?tk=oVyJYAH5T9W-XLKCJc-iRwAAAABh3YIY.33NPioV_YLMkrzbK4kkhmg&citation_url=/xmlui/handle/nls/34717 (11.01.2022.)
30. Кулаковски 1894в – Кулаковский, П. А. О новом издании сочинений и сборников Вука Караджича (заметка). Русский филологический вестник, № 4, Варшава, 1894. Стр. 308-312 https://www.prlib.ru/item/678036 (29.03.2022.)
31. Кулаковски 1895а – Кулаковский П. А. Памяти Павла Иосифа Шафарика (Речь в торжественном Заседании Славянского Общества 11 мая 1895 года) // Русская беседа. – 1895. – №5. – С.132-149 https://www.prlib.ru/item/362397 (12.01.2022)
32. Кулаковски 1895б – Кулаковский, П. А. Павел Иосиф Шафарик.Журнал Министерства народного просвещения, Ч. 299 [№ 6] Июнь, Седьмое десятилетие, Санкт-Петербург, 1895. Стр. 404-447 https://runivers.ru/upload/iblock/357/299.pdf (17.04.2022.)
33. Кулаковски 1896 – Кулаковский, П.А. Юбилей князей Негошей в Черногории. 1696-1896 г. / П. К-ский. - М. : Унив. тип., 1896. - 83 с. http://www.e-heritage.ru/Book/10093631 (11.01.2022.)
34. Кулаковски 1899а – Кулаковский П. А. Славянские мотивы в творчестве Пушкина: Речь к торжественному акту Императорского Варшавского университета 26 мая 1899 года // Русский филологический вестник. Варшава, 1899. Т. 42, № 3–4. С. 1–22; https://www.prlib.ru/item/678452 (30.03.2022.) или: http://digilib.nalis.bg/xmlui/handle/nls/34915 (30.03.2022.)
35. Кулаковски 1899б – Кулаковский, П.А. Стихотворенія А. С. Пушкина въ славянскихъ переводахъ : 26 Мая 1799-26 Мая 1899 : юбилейный сборникъ / составилъ Пл. Кулаковскій Варшава : Типографія Ф Чернака, 1899. [Предговор] / Пл. Кулаковский: стр. 1-14
36. Кулаковски 1899в - Кулаковский, П.А. Отчетъ о научныхъ занятіях за границею : въ летнее вакаціонное время 1899 года. Варшава: Типографія Варшавского Учебнаго Округа, 1900.
37. Кулаковски 1901 – Кулаковский П. Письмо к Будиловичу, Антону Семеновичу, Отдел рукописей Гос. библиотеки СССР им. Ленина 1901.
38. Кулаковски 1903а – Кулаковский П. А. Начало русской школы у сербов в XVIII веке. Очерк из истории русского влияния на югославские литературы. I—III // Известия Отделения русского языка и словесности Императорской Академии наук. — СПб., 1903. — Т. VIII. Кн. 2. — С. 246—311. http://feb-web.ru/feb/izvest/1903/02/032-246.htm (08.03.2022.)
39. Кулаковски 1903б – Кулаковский П. А. Начало русской школы у Сербов в XVIII веке. Очерк из истории русского влияния на югославянские литературы: (Окончание) // Известия Отделения русского языка и словесности Императорской Академии наук. — СПб., 1903. — Т. VIII. Кн. 3. — С. 190—297. http://feb-web.ru/feb/izvest/1903/03/033-190.htm (08.03.2022.)
40. Кулаковски 1903в – Кулаковский, Платон Андреевич. Петр Великий и русский язык у славян : речь, произнесенная в торжественном собрании Славянского общества 4 февраля 1903 г. – [Санкт-Петербург] : типография В. Д. Смирнова, ценз. 1903. https://www.prlib.ru/item/680945 (11.01.2022.)
41. Кулаковски 1904а – Кулаковский П. А. Коронование сербского короля и юбилей

воздождения Сербии. Славянские известия. 1904. № 1 (октябрь). Книжка 1-8. стр. 51-158. https://www.prlib.ru/item/822166 (27.03.2022.)

42. Кулаковски 1906а – Кулаковский П. А. *Поляки и вопрос об автономии Польши.* СПб.: Типография В. Д. Смирнова, 1906. 24 с. http://www.e-heritage.ru/Book/10095232 (11.01.2022.)
43. Кулаковски 1906б – Кулаковский П. А. М. С. Дринов (некролог). У: Журнал Министерства народного просвещения, Ч. 4, Новая серия, Август, Санкт-Петербург, Сенатская типография, 1906. с. 190-206
44. Кулаковски 1907 – Кулаковский П. А. Польский вопрос в прошлом и настоящем. СПб., 1907. С. 21. (Б-ка Окраин России; № 3); Погодин М. Указ. соч. С. 44–46, 117.
45. Кулаковски 1908а – Кулаковский П. А. Кирилло-мефодиевская идея в веке славянского возрождения. *Славянские известия*. 1908. № 4-5. стр. 162-169 https://www.prlib.ru/item/822189 (28.03.2022.)
46. Кулаковски 1908б – Кулаковский П. А. Значение Босно-Герцеговинского вопроса для России. *Славянские известия*. 1908. № 7. С. 325-332. https://www.prlib.ru/item/822191 (19.02.2022.)
47. Кулаковски 1908в – Кулаковский П. А. Когда быть Всеславянскому съезду в Москве? Опубл.: *Московские ведомости № 146*, Отдел рукописей Гос. библиотеки СССР им. Ленина, 1908.
48. Кулаковски 1909а – Кулаковский П. А. А. С. Будилович (Некролог), *Журнал Министерства народного просвещения. Август. Новая серия*, ч. XXII, 1909. стр. 100-125
49. Кулаковски 1909б – Кулаковский П. А. Итоги жизни славянства в 1908 г. Славянские известия, № 3. Санкт-Петербург, 1909. стр. 342-356 https://www.prlib.ru/item/822195 (25.03.2022.)
50. Кулаковски 1909в – Кулаковский П. А. Славянский язык богослужения у католиков югославян. Славянские известия, № 4. Санкт-Петербург, 1909. стр. 528-548 https://www.prlib.ru/item/822196 (25.03.2022.)
51. Кулаковски 1909г – Кулаковский П. А. Возникновение славянских обществ в России и значение их первого съезда в Петербурге. Славянские известия, № 6. Санкт-Петербург, 1909. стр. 621-636 https://www.prlib.ru/item/822197 (25.03.2022.)
52. Кулаковски 1909д – Кулаковский П. А. Славянские съезды и польский вопрос. Славянские известия, № 7. Санкт-Петербург, 1909. стр. 867-897 https://www.prlib.ru/item/822199 (25.03.2022.)
53. Кулаковски 1911 – Кулаковский П. А. Славянский съезд в Софии. *Славянские известия*, № 5-6. Санкт-Петербург, 1911. https://www.prlib.ru/item/822204 (25.03.2022.)
54. Кулаковски 1911 – Кулаковский П. А. Памяти А. А. Киреева. Славянские известия, № 5-6. Санкт-Петербург, 1911. https://www.prlib.ru/item/822204 (25.03.2022.)
55. Кулаковски 1987 – Кулаковски, Платон. Вук Караџић, његов рад и значај у српској литератури (превела с руског Лидија Суботин; поговор написала Хатиџа Крњевић). Београд: Просвета, 1987.

Литература:

1. Алпатов 2005 – Алпатов, В. М. *История лингвистических учений*. Москва: Языки славянской культуры, 2005.
2. Апекунов 2021а – Апекунов, В. А. П. А. Кулаковский о сущности «польского вопроса» / В. А. Апекунов // Романовские чтения – 15 : сб. ст. Междунар. науч. конф., г. Могилев, 26–27 ноября 2020 г. / [ред кол.: А. С. Мельникова и др.]. – Могилев : МГУ имени А. А. Кулешова, 2021. – С. 11–12.
3. Апекунов 2021б – Апекунов, В. А. Национальное возрождение южнославянских народов в работах П.А. Кулаковского. Вестник Полоцкого государственного университета. Серия А. Гуманитарные науки 2021, 36-40. https://journals.psu.by/index.php/humanities/article/view/956 (07.03.2022.)

4. Бабовић 1978 – Бабович Милосав. Сто лет русистике в Сербии. Русский язык за рубежом 3. 1978. С. 84-85.
5. Бабовић 1977 – Бабовић, М. „Приступно предавање Платона Кулаковског (Поводом стогодишњице оснивања Катедре за руски језик и књижевност на Великој школи у Београду)“, Зборник за славистику Матице српске, 13, 197–202; прешт. под насл. „Приступно предавање Платона Кулаковског“, у Станковић Б. (ур.), Сто година славистике у Србији : 1877–1977 : Зборник реферата издат 30 година касније / Међународни научни састанак поводом 100- годишњице оснивања Катедре за руски језик на Великој школи у Београду, (Београд, 27–29. X 1977) (Београд: Славистичко друштво Србије, 2007), 51–58
6. Бабошин и др. 2020 – Даниил Тимофеевич Бабошин, и др. Материалы круглого стола Международной летней школы «Русская эмиграция в Сербии. Портреты и судьбы»: «Православие: сохранение национальной и культурной идентичности русской эмиграции». *Русско-европейский диалог*. Том 3 № 1, Философические письма, Москва, 2020, стр. 65-89 https://phillet.hse.ru/issue/view/854 (25.01.2022.)
7. Бадалян 2014 – Бадалян Д. А., Котов А. Э. «…бессмыслица конституционных учреждений, перенесенных на славянскую почву»: Переписка П. А. Кулаковского и И. С. Аксакова 1880–1886 гг. *Славистика*, № 18, 2014, стр. 557-624. http://www.slavistickodrustvo.org.rs/pdf_dokumenti/Slavistika_XVIII_2014.pdf (14.01.2022.)
8. Баженова 2013 – Баженова А. Ю. Историки императорского Варшавского университета: условия формирования пограничной идентичности // Сословие русских профессоров. Создатели статусов и смыслов, под ред. Е. А. Вишленковой и И. М. Савельевой, Москва: Издательский дом Высшей школы экономики, 2013, стр. 239-261
9. Белић 1924 – Белић, Александар. Кулаковски, Платон. Народна енциклопедија српско-хрватско-словеначка. Ред. Станоје Станојевић. Београд, 1924.
10. Березин 1968 – Березин, Ф. М. Очерки в по истории языкознания России (конец XIX – начало XX в.). Москва, 1968.
11. Березин 1976 – Березин, Ф. М. Русское языкознание конца XIX – начала XX века. Москва, 1976.
12. Березин 1984 – Березин, Ф. М. История лингвистических учений. Москва: Высшая школа, 1984.
13. Бондаренко 2005 – А. Ю. Бондаренко, К бопросу о хронологии методики обучения русскому языку как иностранному // славянская культура: истоки, традиции, взаимодействие. Москва: : ГИРЯ им. А. С. Пушкина, 2005, с. 324-331.
14. Блажић Пејић 2021 – Блажић Пејић, Јована. Московски словенски комитет и српско питање (1858-1875). Докторска дисертација. Београд : Филозофски факултет, 2021.
15. Болдин 2018а – Болдин Владимир Алексеевич. Панславистские идеи А. С. Будиловича, У: *Русская политология*, (1 (6)), 101-110.
16. Болдин 2018б – Болдин В.А. Панславистские политические концепции: генезис и эволюция / Под общей редакцией А.А. Ширинянца. М.: Аквилон, 2018. 376 с. (Исследования молодых ученых [Т. II]: изд. с 2018 г. / Отв. ред. серии А.Ф. Яковлева, М.С. Петрова).
17. Богданович 1924 – Богданович, Е. В. Три последних самодержца, Дневник А. В. Богданович, Издательство Л. Д. Френкель, Москва / Ленинград, 1924.
18. Бондаренко 2005 – Бондаренко, К. М. Русское Окраинное Общество: возникновение, политические цели и задачи / К. М. Бондаренко // Романовские чтения: сбор. трудов Международной научной конференции 21 октября 2004 года, г.Могилев: под ред. О. В. Дьяченко. – Могилев, МГУ им. А. А. Кулешова, 2005. – С. 27–34
19. Бондаренко 2006 – А. Ю. Бондаренко, Отражение особенностей нового этапа развития методики обучения русскому языку как иностранному в учебных пособиях 18-19 вв. // А. С. Пушкин и Россия: Язык – литература – культура – методика. Москва: ГИРЯ им. А. С. Пушкина, с. 13-20.
20. Бондаренко 2007 – А. Ю. Бондаренко, Формирование практического направления в

обучении русскому языку как иностранному (16 – первas половина 20 века). Диссертация на соискание ученой степени канд. пед. наук. Москва: ГИРЯ им. А. С. Пушкина, 2007.
21. Бочкарева 1979 – Бочкарева Светлана И., П. А. Кулаковский в белградской Великой школе. *Зборник Матице српске за славистику*, Нови Сад, 16, 1979. стр. 65-85
22. БС 2017 – Биографический словарь. Высшие чины Российской Империи (22.10.1721-2.03.1917). Т. II. И-П. / Сост. Е.Л. Потемкин. Москва, 2017.
23. Булахов 1976 – Булахов, М. Г. Восточнославянские языковеды. Библиографический словарь, т. 1-3, Минск, 1976-78.
24. Булич 1904 – Булич, С. К. Очерк истории языкознания в России, т. 1 (XIII в.-1825), СПБ, 1904. https://www.prlib.ru/item/356075 (05.05.2022.)
25. Буњак 2013 – Буњак Петар, Славистичке годишњице: 135 година српске високошколске славистике и 100 година од смрти Платона Кулаковског, *Славистика*, № 17, Београд, 2013. стр. 421-432
26. Быстров 2018 – В.Ю. Быстров, А.Э. Котов. «Демос в своей абсолютной красоте»: консервативная критика славянства и либерального панславизма в 1860-е – 1880-е годы. Studia Culturae: Вып. 1 (35), С. 9-16.
27. Виноградов 1946 – Виноградов, В. В. Русская наука о русском литературном языке, «Ученые записки МГУ», 1946, в. 106, в. т. 3, кн. 1
28. Виноградов 1958 – Виноградов, В. В. Из истории изучения русского синтаксиса. (От Ломоносова до Потебни и Форунатова). Москва, 1958.
29. Виноградов 1978 – Виноградов, В. В. *История русских лингвистических учений*. Москва, 1978.
30. Вишняков 2012 – Вишняков Я. В. Военный фактор и государственное развитие Сербии начала XX века : монография. Моск. гос. ин-т междунар. отношений (ун-т) МИД России, каф. всемирной и отечественной истории. – М. : МГИМО-Университет, 2012.
31. Водич 2017 – Водич кроз архив Српског ученог друштва 1864-1892, уредник академик Василије Ђ. Крестић, САНУ, Београд, 2017.
32. Воробјова 1999 – Воробьёва И.Г. Профессор-славист Нил Александрович Попов : научная, педагогическая и общественная деятельность / И. Г. Воробьёва. - Тверь, 1999. - 191 с. http://opentextnn.ru/old/history/historiografy/historians/ros/index.html@id=3164#_ftn485 (11.01.2022.)
33. Востриков 2016 – Востриков А. В. Письма К. М. Милорадович к Э. Л. Радлову (1907—1925) // Ежегодник рукописного отдела Пушкинского Дома на 2015 год. — Спб.: «Дмитрий Буланин», 2016. — С. 554—636.
34. Вулетић 1969 – Вулетић, В. А. Н. Пипин и руско-српске књижевне везе у другој половини 19. века. Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду, књ. 12 (1), 1969. стр. 407-409.
35. Вулетић 1995 – Вулетић, Витомир. Руси и Срби у сусрету. Нови Сад : Матица српска, 1995.
36. Вулетић 2008 – Вулетић, Витомир. Платон Кулаковски о Вуку. *Славистика*, књ. XII, Београд, 2008. Стр. 24–34.
37. Гаврилов 2018 – Игорь Борисович Гаврилов М. Н. Катков. Жизнь, труды, мировоззрение // Труды кафедры богословия Санкт-Петербургской Духовной Академии. 2018. №1 (2). URL: https://cyberleninka.ru/article/n/m-n-katkov-zhizn-trudy-mirovozzrenie (12.01.2022.)
38. Григорјева 2013 – Григорьева А.А. Панславизм: идеология и политика (40-е годы XIX начало XX века). Иркутск, ООО «Издательство «Аспринт», 2013. https://docplayer.com/70518425-Grigoreva-a-a-panslavizm-ideologiya-i-politika-40-e-gody-xix-nachalo-hh-veka-irkutsk-ooo.html (12.03.2022.)
39. Грицкат 1963 – Грицкат, Ирена. Вуков превод Новог Завета као споменик великог филолошког настојања. *Јужнословенски филолог*, Београд : Институт за српскохрватски језик, 1963, 26, 1-2, 219-245. https://dais.sanu.ac.rs/handle/123456789/1448 (19.03.2022.)
40. Гудков 2014 – В. П. Гудков: Вук Караджич (1787–1864). Дань памяти. сборник статей Москва: МАКС Пресс, 2014.

41. Гусев 2019 – Гусев Никита Сергеевич Русские очевидцы рубежа XIX-XX вв. О европеизации и развитии Софии // Славянский мир в третьем тысячелетии. 2019. № 3-4. URL: https://cyberleninka.ru/article/n/russkie-ochevidtsy-rubezha-xix-xx-vv-o-evropeizatsii-i-razvitii-sofii (20.03.2022).
42. Гусев 2020а – Гусев, Н. С. Объективный ученый-славист, боевой публицист-консерватор проф. П.А. Кулаковский. *Материалы для виртуального Музея Славянских Культур. Материалы для виртуального Музея Славянских Культур*. Выпуск 1. Сб. науч. статей / Сост., отв. ред. И.И. Калиганов. — М.: Институт славяноведения РАН : ПОЛИМЕДИА, 2020.
43. Гусев 2020б – Гусев, Н. С. Особенности политического процесса в Болгарии глазами русских (конец XIX – начало XX вв.), У: Данченко С.И. (отв. ред.) *Славяне и Россия: проблемы государственности на Балканах (конец XVIII - XXI вв.)*. Колл. монография. — М.: Институт славяноведения РАН, 2020. https://www.twirpx.com/file/3330550/ (02.03.2022.)
44. Гусева 2006 – Гусева Ольга Валерьевна. Книжные коллекции русских славистов как источник изучения эпохи славянского национального возрождения: из собрания библиотеки Российской академии наук // Труды СПбГИК. СПб, 2006. С. 115-133 https://cyberleninka.ru/article/n/knizhnye-kollektsii-russkih-slavistov-kak-istochnik-izucheniya-epohi-slavyanskogo-natsionalnogo-vozrozhdeniya-iz-sobraniya-biblioteki (21.09.2021.)
45. Дамљановић 1998 – Дамљановић, Дара. Руски језик у Србији. Уџбеници до 1941. године. Докторска дисертација. Београд, 1998.
46. Дамљановић 2008 – Дамљановић, Дара, Отварање Катедре за руски језик и литературу на Великој школи. *Славистика*, књ. XII, Београд, 2008. Стр. 35–42.
47. Дамљановић и Кончаревић 2010 – Дамљановић, Дара, Кончаревић, Ксенија. Настава и методика наставе руског језика у Србији у XIX и XX веку: прилози за историју. Београд : Славистичко друштво Србије . Чигоја, 2010.
48. Дамљановић 2017 – Дамљановић, Дара, Оснивање и развој универзитетске славистике у Србији. *Универзитетска славистика: традиције, савремено стање, перспективе* / [ур. Ксенија Кончаревић]. - Београд : Универзитет у Београду, Филолошки факултет, 2017. стр. 41-57
49. Дамљановић и Кончаревић 2017 – Дамљановић, Дара, Кончаревић, Ксенија. Најстарије хрестоматије руског језика за Србе - историјски контекст и савремена перспектива валоризације: („Руска читанка" Ј. Павловића из 1873. и „Руска читанка за Велику школу" из 1879. П. Кулаковског). *Универзитетска славистика: традиције, савремено стање, перспективе* / [ур. Ксенија Кончаревић]. - Београд : Универзитет у Београду, Филолошки факултет, 2017. стр. 59-70
50. Данченко 1981 – Данченко Светлана Ивановна, Руски научници у Србији од 1878. до 1885. године. У: Историјски часопис, Београд, књ. XXVIII, 1981, 105-128.
51. Данченко 1989 – Данченко Светлана Ивановна, Деятельность П. А. Кулаковского в Сербии (1878-1882 гг.), Русско-сербские общественные связи. 70–80-е годы XIX в. – М.: Наука, 1989. С. 74-92
52. Данченко 2013 – Данченко Светлана Ивановна, Деятельность П. А. Кулаковского в белградской Великой школе в 1878-1882 гг. (к 100-летию со дня кончины русского ученого) // Славянский мир в третьем тысячелетии. 2013. № 8-1. URL: https://cyberleninka.ru/article/n/deyatelnost-p-a-kulakovskogo-v-belgradskoy-velikoy-shkole-v-1878-1882-gg-k-100-letiyu-so-dnya-konchiny-russkogo-uchenogo (20.09.2021.)
53. Данченко 2014 – Светлана Ивановна Данченко. К вопросу о публицистической деятельности П. А. Кулаковского // Славяне и Россия. 2014. №1. URL: https://cyberleninka.ru/article/n/k-voprosu-o-publitsisticheskoy-deyatelnosti-p-a-kulakovskogo (дата обращения: 26.09.2021).
54. Де Волан 1914 – Де-Воллан Г.А. Очерки прошлого. Голос минувшего, журнал истории и истории литературы, подъ редакцией С.П. Мельгунова и В.И. Семевского. Год издания II,

№ 10, октябрь. Москва: Типография Т-ва Рябушинских, 1914. стр. 93-109 https://runivers.ru/lib/book19799/595234/ (20.03.2022.)

55. Ђапа-Иветић 2014 – Ђапа-Иветић, Вукосава и Белокапић-Шкунца, Вера; Русистика на Филолошком факултету Универзитета у Београду Stephanos, Рецензируемый мультиязычный научный журнал, Электронный проект филологического факультета Московского государственного университета им. М.В. Ломоносова, № 2 (4), Москва, 2014, стр. 220-233
56. Ђапа-Иветић 2015 – Джапа-Иветич В. Традиции и перспективы изучения русского языка на Филологическом факультете Белградского университета. *Русский язык и литература в пространстве мировой культуры. материалы XIII Конгресса МАПРЯЛ* : В 15 т.. Гранадский университет; фонд "Русский мир". Санкт-Петербург, 2015. С. 299-303.
57. Ђапа-Иветић 2017 – Джапа-Иветич Вукосава. Университеты в Сербии как центры развития образования на русском языке // Этнодиалоги. 2017. № 1 (52). URL: https://cyberleninka.ru/article/n/universitety-v-serbii-kak-tsentry-razvitiya-obrazovaniya-na-russkom-yazyke (21.09.2021.)
58. Егорова 2017 – Егорова Ксения Борисовна Письма Д. Н. Вергуна к П. А. Кулаковскому // Библиотека журнала «Русин». № 1 (6). Кишинев, 2017. https://cyberleninka.ru/article/n/pisma-d-n-verguna-k-p-a-kulakovskomu (21.09.2021.)
59. Жабрева 2018 – Жабрева С.А. Штампы и пометы книжных собраний и частных коллекций в библиотеке Санкт-Петербургского Славянского благотворительного общества. Петербургская библиотечная школа №2 (62). Петербургское библиотечное общество, СПб, 2018. стр. 51-53
60. Жабрева 2019 – Жабрева С.А. Деятельность П.А. Кулаковского, отраженная в экземплярах Славянского фонда БАН // Петербургская библиотечная школа. № 2(67). Санкт-Петербург, 2019. С. 135-137.
61. ЖМНП 1914 – Журнал Министерства народного просвещения, Новая серия, Ч. 50 [№ 3], Март, Сенатская типография, Санкт-Петербург, 1914. https://rusneb.ru/catalog/005664_000048_RuPRLIB18001648/ (01.11.2022.)
62. Живановић 1970 – Живановић Ђ. Покушај оснивања катедре за словенске језике и књижевности на Великој школи у Београду, *Анали Филолошког факултета*, 10, 1970. стр. 115–162
63. Живановић 2007 – Живановић Ђорђе, Сто година одсека за славистику, У: *Сто година славистике у Србији : 1877-1977. : зборник реферата издат 30 година касније* / Међународни научни састанак поводом 100-годишњице оснивања Катедре за руски језик на Великој школи у Београду, (Београд, 27-29. X 1977) ; приредио Богољуб Станковић; Славистичко друштво Србије, Београд, 2007.
64. Звегинцев 1964 – Звегинцев, В. А. *История языкознания XIX-XX веков в очерках и извлечениях*. Часть 1, издание третье, дополненное. Москва: Просвещение, 1964.
65. Иванов 2017а – Иванов, Андрей Александрович. Трактовка понятия «русские» в российской консервативной мысли (1860-е – 1917 гг.)". *Петербургские славянские и балканские исследования* 2: 2017, С. 40-50.
66. Иванов 2017б – Иванов, А.А., Котов А.Э., Янченко Д.Г., Овсянников Д.В. Украинский вопрос в русской консервативной мысли. Конец XIX – начало XX века. Былые годы, Российский исторический журнал, 43 (1), 2017.
67. Иванова 2017 – Иванова, Дарина Игоревна. Слушательницы Женского педагогического института (1903 – 1917). Федеральное государственное бюджетное образовательное учреждение высшего образования «Санкт-Петербургский государственный университет» (СПбГУ). Магистерская работа. Санкт-Петербург. 2017.
68. Иващенко 2013 – В. Иващенко, С. Посохов. «Письма М. С. Дринова из фондов Института русской литературы (Пушкинского дома) РАН (1878–1903 гг.).». Дриновський збірник, вип. 6, 1, Харьковский национальный университет имени В. Н. Каразина, Харьков, 2013.

https://periodicals.karazin.ua/drinov/article/view/633 (21.09.2021.)
69. Ивић 1994 – Ivić, Milka. *Pravci u lingvistici*. Beograd: Slovograf (Biblioteka XX vek), 1994.
70. ИЈЗС 1987 – Историография истории южных и западных славян. Учебное пособие. И.В. Созин (отв. редактор). Москва : Издательство Московского университета, 1987.
71. ИС 2011 – История Словении / Л. А. Кирилина, Н. С. Пилько, И. В. Чур-кина; отв.ред. И.В. Чуркина.—СПб.: Алетейя, 2011. https://dokumen.pub/3fcf31a3dbded582b79b809d7cedd9fe.html (02.03.2022.)
72. Јаворски 1900 – Ю. Яворский. Рецензия на книгу : Платон Кулаковский : Русский язык и литература пред судом в Австро-Венгрии. Вильна, 1900. Стр. 63, 16°, *Славянский век, (Вена)*, 1900, №2, стр. 12-13. http://crecleco.seriot.ch/textes/Javorskij1900.html (14.01.2022.)
73. Јаворски 2017 – Яворский Юлиан Андреевич ВОПРОС ОБ ЕДИНСТВЕ РУССКОГО ЯЗЫКА ПЕРЕД АВСТРИЙСКИМ ВОЕННЫМ СУДОМ В ВЕНЕ В 1915 ГОДУ. Научные показания проф. д-ра В. Вондрака о сущности и роли русского литературного языка по отношению к его наречиям с вводной заметкой автора и с предисловием и примечаниями проф. д-ра Ю.А. Яворского // Библиотека журнала «Русин». 2017. №2 (7). URL: https://cyberleninka.ru/article/n/vopros-ob-edinstve-russkogo-yazyka-pered-avstriyskim-voennym-sudom-v-vene-v-1915-godu-nauchnye-pokazaniya-prof-d-ra-v-vondraka-o-suschnosti-i (19.03.2022).
74. Јагић 1896 – Јагић, Ватрослав. Разборъ књиги П. А. Кулаковскаго: иллиризмъ: изслѣдованіе по исторіи хорватской литературы периода возрожденія. Санктпетербургъ: Типографія Императорской Академіи Наукъ. 1896.
75. Јовановић и др. 2011 – Москва — Србија, Београд — Русија = Москва — Сербия, Белград — Россия: документа и материјали. Том II. Друштвене и политичке везе 1804–1878 (Председник редакције и приређивач Мирослав Јовановић, Алексеј Тимофејев, Људмила Кузмичова и Екатерина Иванова), Београд — Москва, 2011.
76. Јовановић 2012 – Јовановић, Мирослав. Срби и Руси, 12-21. век : историја односа. Београд : Народна библиотека Србије, 2012.
77. Карский 1926 – Карский Е.Ф. Очерк научной разработки русского языка в пределах СССР. Ленинград, 1926.
78. Керимова 2015 – Маријам Керимова, Руска етнологија у периоду од краја XIX до прве трећине XX века. Школе и методе. Гласник Етнографског института САНУ LXIII (1), Београд, 2015. 167-176 https://dais.sanu.ac.rs/handle/123456789/7404 (06.03.2022.)
79. Кондрашов 1979 – Кондрашов, Н.А. История лингвистических учений. Москва: 1979.
80. Кончаревић 1996 – К. Кончаревич, „Вклад русских эмигрантов-филологов в развитие теории преподавания русского языка в Сербии“, [В сб.:] *Русская эмиграция в Югославии.* Российская академия наук, Москва: Институт славяноведения и балканистики, Кафедра славистики Белградского университета, "Индрик" 1996, 251-262.
81. Кончаревић 2009 – К. Кончаревић, „Сто шездесет година наставе руског језика у духовним школама Српске православне цркве“, *Славистика*, књ. 13 (2009) 55-62.
82. Кончаревић 2010 – К. Кончаревић, „Културолошки садржаји у најстаријој српској хрестоматији за учење руског језика (*Руска читанка* Ј. Павловића из 1873)“, [У зб.]: Љ. Суботић, И. Живанчевић-Секеруш (уред.), *Пети међународни интердисциплинарни симпозијум 'Сусрет култура'*, књ. I (Философски факултет Универзитета у Новом Саду, Нови Сад, 1.12.2009), Нови Сад: Философски факултет 2010, 205-211.
83. Кончаревић 2011 – К. Кончаревић, „Најстарији уџбеник руског језика за српске православне богословије – историјски контекст и савремена перспектива валоризације (*Учитељ руског језика* Алимпија Васиљевића из 1862. и 1871)“, [У:] Б. Шијаковић (уред.), *Српска теологија у двадесетом веку: Истраживачки проблеми и резултати*, књ. 9, Београд: Православни богословски факултет 2011, 216-241.
84. Кончаревич 2009 – К. Кончаревич, „Вклад представителей русской диаспоры в практику

составления учебников по русскому языку для сербской аудитории“, [В сб.:] Б. Станкович (ред.), Русская диаспора и изучение русского языка и русской культуры в инославянском окружении. Международный научный симпозиум (Белград, 1-2 июня 2011), Белград: Славистическое общество Сербии, 2012, 255-264.

85. Кончаревич 2015 – К. Кончаревич, Семь десятилетий послевоенной сербской русистики“, *Филологические науки*, 5 (2015), 102-109.
86. Кончаревич 2015 – К. Кончаревич, „Русский язык в Сербии: традиции и современность“, у: П. Пипер, К. Кончаревич (ред.), „Русский язык в исследованиях сербских славистов“, Белград: Филологический факультет Белградского университета 2015, 15-33.
87. Кончаревић 2017 – Кончаревић, Ксенија, Јубилеј наше прве катедре за проучавање стране филологије: сто четрдесет година београдске славистике, у: Универзитетска славистика: традиције, савремено стање, перспективе / [ур. Ксенија Кончаревић]. - Београд : Универзитет у Београду, Филолошки факултет, 2017. стр. 11-24.
88. Костомаров 1973 – В. Г. Костомаров, *Русский язык в странах мира.* Москва: «Русский язык», 1973.
89. Костомаров – Григорьева – Хруслов 1990 – В. Г. Костомаров, Л. Н. Григорьева, Г. В. Хруслов, *Русский язык и литература в общении народов мира: проблемы функционирования и преподавания.* Москва: «Русский язык», 1990.
90. Котов 2011 – Котов Александр Эдуардович Русско-сербские отношения глазами общественных деятелей обеих стран: по материалам периодической печати 1880-1890-х годов и архивным документам // Вестник Санкт-Петербургского университета. История. 2011. №4. URL: https://cyberleninka.ru/article/n/russko-serbskie-otnosheniya-glazami-obschestvennyh-deyateley-obeih-stran-po-materialam-periodicheskoy-pechati-1880-1890-h-godov-i (04.03.2022.)
91. Котов 2012 – Александр Эдуардович Котов «Нет никакой возможности узнать, чего желает Россия»: славянофильская печать и Сербия в 1880-е годы. Социологическое обозрение. Т. 11. № 2. 2012. С. 27-40.
92. Котов 2013а – А.Э. Котов. «Акрит» русской публицистики П. А. Кулаковский между Катковым и Аксаковым. *Славистика*. № 17. 2013. стр. 455-472
93. Котов 2013б – А.Э. Котов. «Варшавский дневник» в конце 1870-х – 1880-е гг. В: *Российская история*, № 1, 2013, Российская академия наук, С. 77-90 (http://российская-история.рф/archive/2013-1 (20.09.2021.)
94. Котов 2014 – А. Э. Котов. «Будь Катков и Аксаков в живых…»: переписка А. А. Киреева с П. А. Кулаковским (1887–1908), У: Русский Сборник: исследования по истории России. Ред.-сост. О. Р. Айрапетов, Мирослав Йованович, М. А. Колеров, Брюс Меннинг, Пол Чейсти. Том XVI. Москва: Издатель Модест Колеров, 2014. С. 134-180
95. Котов 2016 – А. Э. Котов. Консервативная печать в общественно-политической жизни России 1860-х - 1890-х годов : М.Н. Катков и его окружение : автореферат диссертации на соискание научной степени доктора исторических наук : 07.00.02 / Котов Александр Эдуардович; [Место защиты: С.-Петерб. ин-т истории РАН]. - Санкт-Петербург, 2016. https://www.twirpx.com/file/2143498/ (06.03.2022.)
96. Котов 2017 – Котов А.Э. «Белый нигилизм» в русской консервативной публицистике второй половины XIX-начала XX вв. // Тетради по консерватизму. №2. 2017.
97. Котов 2019 – Александр Эдуардович Котов «Зевса в Акрополе слепок»: русская журналистика над могилой М. Н. Каткова // Русско-Византийский вестник. 2019. №1 (2). URL: https://cyberleninka.ru/article/n/zevsa-v-akropole-slepok-russkaya-zhurnalistika-nad-mogiloy-m-n-katkova (04.03.2022.)
98. Коцюбинский 1996 – Коцюбинский Д. Кулаковский Платон Андреевич // *Политические партии России. Конец XIX - первая четверть XX века. Энциклопедия* / Отв. ред. В.В. Шелохаев. – Москва, 1996.
99. Крњевић 1986 - Крњевић, Хатиџа. Прва монографија о Вуку Караџићу. Књижевна Историја,

18 (71/72), стр. 291-305.
100. Круковски 1915 – Круковский А. В. К характеристике Пл. А. Кулаковского. *Русский филологический вестник*. Типография Варшавского учебного округа, Варшава, 1915. С. 126-142
101. Кузнецов 1958 – Кузнецов, П.С. У истоков русской грамматической мысли. Москва, 1958.
102. Лавринович 2016 – Лавринович, Д. С. Польский вопрос в деятельности российских консервативных и либеральных политических партий и организаций на территории Беларуси в 1905– 1907 гг. / Д. С. Лавринович // *Вестник Могилевского государственного университета имени А. А. Кулешова*. Серия А. Гуманитарные науки. – № 1. – Могилев, 2016. С. 4–8. https://libr.msu.by/handle/123456789/13269 (21.09.2021.)
103. Лавринович 2020 – Лавринович, Д. С. Русское окраинное общество и польский вопрос в начале XX в. / Д. С. Лавринович // Религия и общество - 14 : сборник научных статей / под общ. ред. В. В. Старостенко, О. В. Дьяченко . – Могилев : МГУ имени А. А. Кулешова, 2020 . – С. 49–53.
104. Лазарова 1997 – Лазарова, Емилия. Славянското движение в България. София: Славянското дружество в България, 1997.
105. Лалић 1963 – Р. Лалић, Катедра за источне и западне словенске језике и књижевности. – *Сто година Филозофског факултета: Зборник*, Београд, 1963, стр. 375-388.
106. Лаптева 1998 – Л. П. Лаптева. Славянский вопрос в мировоззрении П. А. Кулаковского (по архивным материалам), Славянская идея: история и современность. М.: Институт славяноведения РАН, 1998. – С. 111-126
107. Луферчик 2014 – Луферчик Евгений Георгиевич, Освещение политики решения польского вопроса в российской периодической печати начала XX в. У: *Первая мировая война в исторических судьбах Европы : сб. материалов Междунар. науч. конф.*, г. Вилейка, 18 окт. 2014 г. / редкол. : В.А. Богуш (пред.) [и др.]. – Минск : Изд. центр БГУ, 2014. – С. 423-427
108. Љубљански звон 1881 – Ljubljanski zvon, Ljubljana, 1881. https://archive.org/details/ljubljanskizvon15ljubuoft/page/190/mode/1up (02.03.2022.)
109. Мјакинин и Рјабова 2012 – Мякинин О. В., Рябова Л. К. Позиция правых сил в отношении «финляндского вопроса» на страницах газеты «Окраины России» (1906–1912 гг.), у: Гельсингфорс–Санкт-Петербург Страницы истории (вт. пол. XIX — нач. XX в.) : сборник статей / под. ред. Т. Вихавайнена, С. Г. Кащенко. — СПб. : Нестор-История, 2012. — с. 145-166
110. Милојевић 1896 – Милојевић, Дим. Ј. Развитак српске граматике у овом веку : поглавито као уџбеника за средње школе. Просветни гласник, службени лист Министарства просвете и црквених послова Краљевине Србије. Уређују Стеван Д. Поповић и Никола Ј. Петровић. Година XVII, св. 1-12. Београд : Државна штампарија, 1896. http://ubsm.bg.ac.rs/cirilica/dokument/1948/prosvetni-glasnik-1896 (17.04.2022.)
111. Милинковић 1986 – Милинковић, Љ. Лексикографски рад Радована Кошутића. Славистички зборник књ.1, (1986): 85-91.
112. Милинковић 1989 – Милинковић, Љ. Приказ граматике Р. Маројевића. Књижевни језик. Сарајево, година 18 бр. 1, (1989): 58-60.
113. Московкин и Щукин 2013 – Л. Н. Московкин, А. Н. Щукин, История обучения русскому языку как иностранному: методы, приемы, результаты. Москва: «Русский язык – Курсы», 2013.
114. НЕСХС 1928 – Станоје Станојевић, Народна енциклопедија српско-хрватско-словеначка., 1928. стр. 567-568
115. Обнорский 1946 – Обнорский С.П. Итоги научного изучения русского языка, Ученые записки МГУ, 1946, б. 106. т. 3, кн. 1.
116. Павловић-Шајтинац 2016 – Павловић-Шајтинац, Маја В.: Лексикографија школских речника руског језика у српској и хрватској говорној и социокултурној средини. Докторска дисертација, Београд, 2016.

117. Пипер 2006 – Пипер, Предраг. Двеста осамдесет година руског језика у српској школи. Славистика 10, 2006, стр. 17-24
118. Пипер 2010 – Пипер, Предраг. Актуелност погледа Меше Селимовића на реформу српског књижевног језика. У: Споменица Меше Селимовића: поводом стогодишњице рођења (1910-2010) / Ур. Предраг Палавестра. – Београд, САНУ, 2010. стр. 257-277.
119. Пипер 2014 – Пипер, Предраг. Платон Кулаковски и почеци српске универзитетске русистике, У: Лингвистичка славистика : студије и чланци. Славистичко друштво Србије, Београд, 2014. стр. 27
120. ПКВГ 1874 – Памятная книжка виленской губернии на 1874 год, Издание виленского губернского статистического комитета, Печатня А. Г. Сыркина, Вильно, 1874.
121. ПКВГ 1896 – Памятная книжка виленской губернии на 1896 год, Издание виленского губернского статистического комитета, Губернская типография, Вильно, 1895.
122. ПКВГ 1901 – Памятная книжка Виленской губернии. 1901 г. Редакция действительного члена статистического комитета Г. А. Хотунцова. Губернская типография, Вильно, 1900.
123. ПКВГ 1915 – Памятная книжка Виленской губернии на 1915 год. Издание Виленского губернского статистического комитета, под редакцией секретаря комитета П. А. фон-Вонгааза, Губернская типография, Вильно, 1915.
124. Пипин 1882 – Пыпин А. Н. (Рецензия на книгу:) Платон Кулаковский. Вук Караджич, его деятельность и значение в сербской литературе. Вестник Европы. г. 17, [т. 2], кн. 4, Апрель. Москва, 1882. 861-865. https://www.prlib.ru/item/323403 (19.03.2022.)
125. Пичин 2010 – Matteo Piccin. Dziedzictwo cyrylo-metodiańskie w świetle Miefodijewskiego Jubilejnego sbornika (1885). FUNDAMENTA EUROPAEA, Volume V, Number 8-9. Poznan, стр. 74-92 https://www.academia.edu/38930114/Dziedzictwo_cyrylo_metodia%C5%84skie_w_%C5%9Bwietle_Miefodijewskiego_Jubilejnego_sbornika_1885_ (14.01.2022.)
126. Платонов 2008 – Черная сотня. Историческая энциклопедия 1900-1917. Сост. А. Д. Степанов, А. А. Иванов. Отв. ред. О. А. Платонов. – М.: Институт русской цивилизации, 2008.
127. Попов 1882 – Попов, Нил Александрович. Къ вопросу о реформѣ Вука Караджича : Платонъ Кулаковскій: Вукъ Караджичъ, его дѣятельность и значеніе въ сербской литературѣ, М., 1882. Журнал Министерства народного просвещения, Ч. 220, Апрель, Пятое десятилетие, 1882. стр. 162-225 https://runivers.ru/lib/book7643/456997/ (16.04.2022.)
128. Поповкин 2012 – Поповкин Алексей Александрович. Деятельность славянских обществ России в контексте социального развития славянских народов (1858-1917 гг.) // Вестник ТГУ. 2012. №6. URL: https://cyberleninka.ru/article/n/deyatelnost-slavyanskih-obschestv-rossii-v-kontekste-sotsialnogo-razvitiya-slavyanskih-narodov-1858-1917-gg (12.01.2022.)
129. Радевић 1964 – Radević, Milorad. O prvom kursu ruskog jezika pri Velikoj školi u Beogradu, *Istorijski glasnik*, 2-3, Beograd. 1964. str. 149–156
130. Радевић 1965 – Радевић, Милорад. Први Руси професори у Београду, *Историјски гласник*, 1, 1965. стр. 85-93.
131. Радевић 1971 – Radević, Milorad. Počeci nastave ruskog jezika u Srbiji, Nastava i vaspitanje, 4, 1971.
132. Радевић 2007 – Радевић, Милорад. Настава руског језика у београдским школама до 1878, у Станковић Б. (ур.), *Сто година славистике у Србији : 1877–1977 : Зборник реферата издат 30 година касније* / Међународни научни састанак поводом 100-годишњице оснивања Катедре за руски језик на Великој школи у Београду, (Београд, 27–29. X 1977) (Београд: Славистичко друштво Србије), 2007. стр. 31–36.
133. Радовановић 2015 – Милан Радовановић. Вредновање Вукове језичке реформе у руској науци. Славистика, № 19, 2015, стр. 105-111
134. Радојчић 2016 – Радојчић, Ружица Д. Структурно-садржинске и функционалне

карактеристике дидактичких граматика руског језика у инословенској (српској и хрватској) говорној средини. Докторска дисертација, Београд, 2016.
135. Радонић 1904 – Радонић, Јован. Пл. А. Кулаковскій... Летопис Матице српске - Год. [73], књ. 223/224, св. 1/2 (1904), стр. 233-236 http://digital.bms.rs/ebiblioteka/pageFlip/reader/index.php?type=numerated&id=5097&m=2#page/234/mode/1up (17.04.2022.)
136. Радошевић 1937 – Наталија Радошевић. Зашто су Руси помагали Вука, У: Наш језик, година VI, свеска 1-2, Лингвистичко друштво, Београд, 1937. С. 29-38
137. Радошевић 1966 – Радошевић, Н. „Радован Кошутић и нека савремена лингвистичка схватања“. Живи језици, 1-4, (1966): 10-14.
138. Радошевић 2007 – Радошевић, Н. „Место Кошутићеве школе у развоју српске славистике“. *Зборник реферата издат 30 година касније.* Београд, 2007.
139. Робинсон 1986 – Робинсон М. А. Методологические вопросы в трудах русских славяноведов конца XIX – начала XX в. (В. И. Ламанский, П. А. Кулаковский, К. Я. Грот) // *Историография и источниковедение стран Центральной и Юго-Восточной Европы*. Академия наук СССР, Институт славяноведения и балканистики, Издательство «Наука», М., 1986.
140. Робинсон 2018 – Робинсон Михаил Андреевич. Судьба русского киевлянина: письма С. Ю. Кулаковского А. И. Соболевскому (Революция, Гражданская война, первые годы эмиграции) // Славянский альманах. 2018. №3-4. URL: https://cyberleninka.ru/article/n/sudba-russkogo-kievlyanina-pisma-s-yu-kulakovskogo-a-i-sobolevskomu-revolyutsiya-grazhdanskaya-voyna-pervye-gody-emigratsii (25.03.2022.)
141. Ролф 2020 – Мальте Рольф. Польские земли под властью Петербурга. От Венского конгресса до Первой мировой (перевод Кирилла Левинсона). Historia Rossica. Издательство: Новое литературное обозрение, 2020.
142. Савино 2016 – Савино Джовани, «Окраины России» и проект национализации Российской империи, у: Пути России. Новый старый порядок — вечное возвращение? Том XXI, Редактор: Пугачева Марина Геннадиевна, Новое литературное обозрение, Москва, 2016. С. 231-242. https://www.academia.edu/ (08.03.2022.)
143. Савино 2017 – Савино Джовани, Инородческие заговоры: поляки, евреи, немцы и украинцы в представлениях русских националистов начала XX века // Логос. — 2017. — № 4. — С. 65-87.
144. САНУ 2007 – Никић Љ., Жујовић Г., Радојчић-Костић Г. (ред.) (2007), Грађа за биографски речник чланова Друштва српске словесности, Српског ученог друштва и Српске краљевске академије 1841–1947 (Београд: САНУ, 2007). https://doczz.cz/doc/21115/gra%D1%92a-za-biografski-rechnik-chlanova-dss--sud--ska---sanu-a (02.03.2022.)
145. СБС 1979 – Славяноведение в дореволюционной России. Библиографический словарь. М.: Наука, 1979. 432 с. http://books.e-heritage.ru/book/10087410 (11.01.2021.)
146. СВ 1893 – Северный вестник № 5 (май), Типография В. Демакова, СПб, 1893. стр. 26-40
147. СЕ 1884 – Славянский ежегодник. Издание киевского славянского общества. Киев, вып. 6. (статья не окончена). 1884. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/bb/%D0%A1%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D1%8F%D0%BD%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D0%B5%D0%B6%D0%B5%D0%B3%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%92%D1%8B%D0%BF%D1%83%D1%81%D0%BA_6_1884.pdf (02.04.2022.)
148. Селезнев 2012 – Селезенев Р. С. «Нет, ты Сербин, ты этого сам не знаешь…» – сербская национальная идентичность накануне и после освобождения (вторая половина XIX века) // Вестник НГУ. Серия: История, филология. – 2012. – Т. 11. – Вып. 8. – С. 55-58. 2012 https://lib.nsu.ru/xmlui/handle/nsu/6223 (12.09.2021.)
149. Сидоров 1930 – Сидоров А. Белешке о П. Кулаковском. Српски књижевни гласник, Књ. 2, 1930.

http://www.digitalna.nb.rs/view/URN:NB:RS:SD_E74E1D9A175FE5728805716D3DEA6D36-1930-K002 (26.03.2022.)
150. Сиротинин 1917 – Сиротинин, А.Н. Как я стал учителем. (Из воспоминаний). – Исторический вестник, 1917, т. 147, № 2, стр. 396-409.
151. Скерлић 1914 – Скерлић, Јован. Читуља: Платон А. Кулаковски. Српски књижевни гласник, књ. XXXII, 2, 1914. стр. 158-160. http://www.digitalna.nb.rs/view/URN:NB:RS:SD_E74E1D9A175FE5728805716D3DEA6D36-1914-K001 (26.03.2022.)
152. СП 1957 – Масанов, И.Ф. Словарь псевдонимов русских писателей, ученых и общественных деятелей. Т. 2. Алфавитный указатель псевдонимов. Псевдонимы русского алфавита К-П. Москва: Издательство всесоюзной книжной палаты, 1957.
153. СП 1958 – Масанов, И.Ф. Словарь псевдонимов русских писателей, ученых и общественных деятелей. Т. 3. Алфавитный указатель псевдонимов. Псевдонимы русского алфавита К-П. Москва: Издательство всесоюзной книжной палаты, 1958.
154. Срезњевски 1848 – Срезњевски И.И. Рецензија на књигу: Нови завјет Господа нашего Исуса Христа. Превео Вук Стефановић Караџић (1848). Журнал Министерства народного просвещения. Ч. 57 [№ 1] Январь, 1848. стр. 139-157 https://runivers.ru/lib/book7643/450814/ (10.04.2022.)
155. Станковић 1998 – Станковић Б. Изучавање словенских језика, књижевности и култура у инословенској средини : међународни симпозијум поводом 120-годишњице Катедре за руски језик и 50-годишњице Славистичког друштва Србије (Београд: Филолошки факлутет, Славистичко друштво Србије), 1998. стр. 640.
156. Станковић 2007 – Станковић Б. Сто година славистике у Србији : 1877–1977 : Зборник реферата издат 30 година касније / Међународни научни састанак поводом 100-годишњице оснивања Катедре за руски језик на Великој школи у Београду, (Београд, 27–29. X 1977) (Београд: Славистичко друштво Србије), 2007. стр. 215.
157. Станковић 2008 – Станковић Б. Изучавање словенских језика, књижевности и култура као инословенских и страних : зборник реферата : међународни симпозијум посвећен 130-годишњици Катедре за руски језик и књижевност и 60-годишњици Славистичког друштва Србије, Београд, (3-5. јун 2008) (Београд: Славистичко друштво Србије), 2008. стр. 394.
158. Степанов А. Д. (б. г.), «Платон Андреевич Кулаковский», Хронос [всемирная история в Интернете, Интернет-портал] http://www.hrono.ru/biograf/bio_k/ (28.01.2022.)
159. Стојановић 1924 – Стојановић, Љубомир. Живот и рад Вука Стефановића Караџића. Београд : Штампарија Графичког завода "Макарије", 1924.
160. Струнина 2013 – Струнина Наталия Григорьевна Из истории российско-черногорских отношений: визиты Николы Петровича-Негоша в Россию // Славянский альманах. 2013. №2012. URL: https://cyberleninka.ru/article/n/iz-istorii-rossiysko-chernogorskih-otnosheniy-vizity-nikoly-petrovicha-negosha-v-rossiyu (13.01.2022.)
161. Сусов 1999 – Сусов, И. П. *История языкознания.* Тверь: 1999. https://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Culture/Sysov_Jazukoznzn/_Index.php (06.05.2022.)
162. ТпК 2020 – Тетради по консерватизму: Альманах. – № 2. – М.: Некоммерческий фонд – Институт социально-экономических и политических исследований (Фонд ИСЭПИ), 2020.
163. УС 2017 – Универзитетска славистика: традиције, савремено стање, перспективе, уредник др Ксенија Кончаревић; Међународни научни зборник поводом 140 година Катедре за славистику Београдског универзитета, Филолошки факултет Универзитета у Београду, Београд, 2017.
164. Филин 1967 – Филин, Ф. П. Советской русистике 50 лет, в кн.: *Советское языкознание за 50 лет*. Москва, 1967.
165. Филин 1974 – Ф. П. Филин, *Русский язык в современном мире.* Москва: Просвещение, 1974.
166. Фоминих и Зиновјев 2015 – Фоминых Сергей Федорович, Зиновьев Василий Павлович Журнал «Славянский век» как источник по истории русинов // Русин. 2015. №1 (39). URL:

https://cyberleninka.ru/article/n/zhurnal-slavyanskiy-vek-kak-istochnik-po-istorii-rusinov (04.03.2022).
167. Цумарева 2012 – Е.П. Цумарева, Полемика в прессе по национальному вопросу в северо-западном крае (по страницам газеты «Окраины России»), Вестник Полоцкого государственного университета. Серия А . Гуманитарные науки, 2012. http://elib.psu.by:8080/bitstream/123456789/582/1/Cumareva_2012-1-p44.pdf (12.09.2021.)
168. Чуркина 1986 – Чуркина И. В. Русские и словенцы. Научные связи конца XVIII в. – 1914 г. М.: "Наука", 1986.
169. Шемјакин 1995а – Шемякин, Андрей Леонидович, Письмо Н. П. Пашича П. А. Кулаковскому, *Историски часопис : орган Историјског института САН*. - 40-41 (1993-1994), стр. 219-232
170. Шемјакин 1995б – Шемякин Андрей. Никола Пашич и сербское общество, взгляд из эмиграции (1883-1889). Годишњак за друштвену историју II/1, 1995. стр. 1-18
171. Шемјакин 2006 – Русские о Сербии и сербах. Т. 1: Письма, статьи, мемуары / сост., вступ. ст., закл. А. Л. Шемякина; комм. А. А. Силкина, А. Л. Шемякина. – СПб. : Алетейя, 2006.
172. Шемјакин 2012а – Шемякин Андрей Л. Генерал „от коммерции“. М. Г. Черняев в Сербии в 1879-1881 гг. *Токови историје* 3: 2012, С. 361-378.
173. Шемјакин 2012б – Шемякин А. Л., Иванова Е. В., Перишић М., Тимофејев А., Милорадовић Г. (сост.), Москва – Сербия: Белград – Россия: сборник документов и материалов. Т. 3: Общественно-политические и культурные связи 1878–1917 гг. (Москва: Главное архивное управление города Москвы, Београд: Архив Србије), 2012.
174. Шемјакин 2012в –Шемякин, А. Л. М. Г. Черняев и Сербия. У: Величие и язвы Российской империи: Международный научный сборник к 50-летию О. Р. Айрапетова / Составитель В. Б. Каширин. М.: Издательский дом «Регнум», 2012. 768 с. (SELECTA. XVI)
175. Шемјакин 2013 – Шемякин А. Л. Московский профессор о независимой Сербии. Платон Андреевич Кулаковский в Белграде (1878-1882) // Родина. 2013. № 12.
176. Шемјакин 2014 – Русские о Сербии и сербах. Т. 2 (архивные свидетельства), комм. А. А. Силкина, А. Л. Шемякина. М.: «Индрик», 2014.
177. Шемјакин 2015 – Шемякин А. Л. Сербия и сербы накануне балканских войн глазами русских (к дискуссии о „современном“ государстве)". *Токови историје* 1: 2015, С. 11-43.
178. Шемјакин 2016 – Шемякин А. Л. Особенности политического процесса в независимой Сербии (1878–1918): между «национальным идеалом» и «гражданским обществом», У: *Человек на Балканах. Особенности «новой» южнославянской государственности: Болгария, Сербия, Черногория, Королевство СХС в 1878–1920 гг.* Коллективная монография. – Москва: Институт славяноведения РАН, 2016. С. 169-261
179. Шемјакин 2018 – Шемякин А. Л. Сербские сочинения П. А. Ровинского (первичное осмысление и перспективы исследования). *Историјски часопис* 67: 2018, С. 287-308.
180. Шемјакин 2020 – Русија и Србија на прелому векова. Српске теме Андреја Шемјакина, одговорни уредник Алексеј Ј. Тимофејев. Београд, 2020.
181. Школство Србије 1980 – Школство Србије 1804-1918. Документи и казивања. Београд, 1980.

4. Циљ истраживања, хипотезе и очекивани резултати.

Циљ истраживања јесте осветљавање периода почетка развоја српске универзитетске русистике кроз детаљно представљање научног рада првог универзитетског професора руског језика на

Великој школи у Београду, Платона Андрејевича Кулаковског, као и историографска обрада, систематизација и критичка ревалоризација целокупног опуса П. А. Кулаковског у контексту његовог доба, али и са позиција савремене славистике.

Премда је П. А. Кулаковски био заслужан за школовање прве генерације студената руског језика и књижевности, ниједна његова књига објављена у Србији у наслову не садржи његово име. Циљ рада је и својеврсна рехабилитација професора Платона Андрејевича Кулаковског у српској русистици, славистици, културној и просветној историји Срба и сагледавање његове улоге у руско-српским везама и односима.

Кроз даље истраживање архивске документације и библиотечких архива (које је за потребе пријављивања ове дисертације већ увелико започело) биће могуће доћи до нових детаља и прецизније библиографије како самог Платона Андрејевича Кулаковског, тако и података о њему и његовом животу и раду.

Претпоставка од које кандидат полази је да ће се списак његових објављених радова проширити, кроз проверу архивске документације и библиотечких архива, као и да ће се пронаћи незабележени радови посвећени разним аспектима стваралаштва Кулаковског. Кроз анализу његовог стваралаштва очекујемо да ће се открити нове димензије српске русистике, славистике, историје школства, историје српко-руских културних и просветних дотицаја и веза у 19. веку, као и сагледати значај његовог наставног, научног и списатељског рада у контексту развоја српске славистике (русистике).

5. План рада и методе истраживања.

Кандидат ће истражити радове П. А. Кулаковског и анализирати њихов историјски и историјско-лингвистички контекст и значај за српску науку о језику и славистику у словенском и европском контексту.

У истраживању ће бити примењени херменеутички метод (анализа литературе у вези са конкретном темом), конструктивни метод (уочавање општих начела на основу резултата добијених претходном анализом), каузални метод (откривање узрочно-последичне повезаности историјских околности у којима је делао, с једне, стања и достигнућа русистике и славистике у његово доба, с друге, и садржаја и идејне усмерености дела Кулаковског, с треће стране).

Кандидат ће резултатима оваквог истраживања пружити допринос осветљавању делатности првог универзитетског професора руског језика на Великој школи, и тиме допринети истраживању допарадигматске етапе (термин А. Ј. Бондаренко и В. А. Московкина, прихваћен од водећих историчара наставе руског језика као страног у европским и светским оквирима) конституисања методике наставе руског језика као страног и историје српске славистике и русистике у словенском и европском контексту.

План рада обухватиће следеће аспекте истраживања:

- историјске околности у време доласка у Србију и потоње делатности П. А. Кулаковског (стање у школству Србије, посебно универзитетском, дотадашњи статус руског језика као наставног предмета у школама од званичног увођења 1849. и стварања првих школских уџбеника и приручника, стање славистичке науке, друштвено-политичке и културне околности, руско-српске везе);
- наставни рад П. А. Кулаковског на Великој школи и његови методички материјали (публикације);
- научни радови П. А. Кулаковског из области русистике (историја руског књижевног

језика, руска књижевност, методика наставе руског језика као страног);

- научни радови П. А. Кулаковског из области србистике и кроатистике и његова преводилачка остварења из ове области;
- бављење П. А. Кулаковског етнологијом, српском националном и културном историјом, историјом школства у Срба, значајним личностима српске културе и духовности;
- бављење П. А. Кулаковског словенском филологијом и њеним угледним представницима;
- радови П. А. Кулаковског о дипломатској и политичкој позицији Србије и Босне и Херцеговине;
- радови П. А. Кулаковског о свесловенским конгресима и организацијама.

Кандидат ће истражити радове Кулаковског, стављајући их у историјски лингвистички контекст. Будући да је од једног од његових првих радова прошло и више од сто четрдесет година, његово стваралаштво биће анализирано кроз преглед тадашње актуелне научне мисли, уз осврт на савремене погледе на проблематику којом се бавио. Када је реч о његовим методичким остварењима, значај његовог дела биће стављен у контекст руске и српске лингводидактике допарадигмалног периода. Напослетку, његови популарни радови штампани у часописима ће бити описани као допринос руско-српским културолошко-језичким, етнографским и књижевим везама.

Резултатима предложеног истраживања кандидат ће покушати да пружи допринос ширењу круга спознаја у области историје русистичке и србистичке науке, методике наставе руског језика у српској средини, као и ревалоризацији целокупног стваралаштва овог неправедно заборављеног прегаоца руске и словенске филологије.

VII ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ И КАНДИДАТА:

На основу наведених података о кандидату, Комисија констатује да је мср **Иван Андријашевић** подобан кандидат за израду докторске дисертације.

На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема подобна за израду докторске дисертације у области **Русистика, Славистика (историјат) – филолошке науке.**

На основу наведених података о предложеном ментору, Комисија констатује да је **проф. др Ксенија Кончаревић** подобна за ментора предложене докторске дисертације.

На основу изнесеног, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе позитивне оцене о подобности кандидата мср Ивана Андријашевића и предложене теме докторске дисертације под насловом *Славистичко дело Платона Андрејевича Кулаковског*, а да се за ментора именује др Ксенија Кончаревић, редовни професор на Катедри за славистику Филолошког факултета Универзитета у Београду.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ:

Др Петар Буњак, редовни професор,
Филолошки факултет Универзитета у Београду (председник Комисије)

Др Марија Стефановић, ванредни професор,
Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду

Др Светлана Гољак, доцент,
Филолошки факултет Универзитета у Београду

Др Владислав Пузовић, ванредни професор,
Православни богословски факултет Универзитета у Београду